

Un viitor mai bun, een betere toekomst.
Hulp aan kansarmen in Roemenië.

Beste vrienden van de stichting,

Allereerst hartelijk dank dat u ons blijft steunen in het helpen van mensen in het noordoosten van Roemenië.

Zoals u misschien weet, ben ik in november 2013 naar Nederland gekomen om een heupoperatie te ondergaan. Op 1 februari jl. werd ik geopereerd en met de steun van velen is de revalidatie bijzonder goed verlopen.

Vorige maand (18 mei) ben ik weer naar Iasi gereisd en daar goed aangekomen.

De wintermaanden in Roemenië

Hier was de winter dit jaar niet zo streng als andere jaren en de meeste mensen konden het goed warm houden. Hout was er voldoende en de temperatuur was aangenaam. De hulp tijdens mijn afwezigheid ging gelukkig door. Erica en Claudia konden de afspraken nakomen en de gezinnen en dr. Ciobanu van het kindertehuis Sf. Andrei helpen als het even niet mee zat. De maandelijkse bijdragen van SDR, waarmee de vaste lasten konden worden betaald en men te eten had, blijven hard nodig. Het is nog steeds moeilijk om een baan te vinden en te behouden. Velen vertrekken naar het buitenland maar komen vaak teleurgesteld terug door uitbuiting door werkgevers in het buitenland. Ook keren mensen terug met hun verdiende geld om hier huizen te bouwen, maar zij vinden hier geen werk. Veel moeders hebben hun kinderen bij hun grootouders op het platteland gelaten, daar is voldoende te eten in de winter. Zij zelf verzorgen ouderen thuis die hulpbehoevend zijn en zorg nodig hebben. Deze moeders blijven een jaar, komen even terug en gaan weer. Veel kinderen hebben heimwee naar hun ouders en dan gaat het op school ook niet goed. Dat duurt al zo lang, de oudere kinderen spijbelen, halen hun diploma niet en ook dat kost geld. Daarentegen zijn er andere kinderen

die niet kunnen leren. Omdat ze 8 klassen gehad moeten hebben om te kunnen gaan werken, komen zij in de problemen. Velen hebben de school niet afgemaakt. Dat was vroeger geen punt: ze konden zó aan het werk bij gemeente en bedrijven. Als je nu een aantal klassen hebt gevolgd krijg je een uittreksel dat je die klassen doorlopen hebt. Er is een manier om tóch een bewijs te krijgen voor 8 of zelfs 12 klassen die je niet heb doorlopen: als je maar betaalt en de weg weet via vriendjes. Die moet je dan ook weer betalen en ze schamen zich ervoor.

Een verhelderend boek

Ik heb in Nederland in maart een nieuw boek gekocht over Roemenië en ik kan me nog beter inleven in de mentaliteit van de Roemenen en hun zoeken naar vrijheid.

De titel luidt: "Verdwenen Grenzen", geschreven door Stefan Popa, uitgeverij Link Culemborg, ISBN 9789462321137. Voor ieder een aanrader om de sfeer en de achtergronden te leren kennen van vóór en na Nicolae Ceausescu. Een roman waarin het leven van Florica, lid van een Romafamilie, en een dichter Remus elkaar leren kennen in de tirannieke jaren '80. Nu kan ik ook de steeds terugkerende uitspraken van ouderen begrijpen: toen was het veel beter voor hen, de zorg voor je naaste is nu minimaal en wie zorgt er voor jou als je kinderen en kleinkinderen naar het buitenland zijn? Meestal is er nog een zus of broer die af en toe langs komen om eten te brengen. Twee Nederlanders, Erica en Elles, hebben naast een Hospice ook een tafeltjedek-jeproject en brengen maaltijden aan huis, een mooi initiatief.

In die tijd van Ceausescu had iedereen werk. 70% van het salaris ging naar de staat en 30% kregen ze zelf, kinderen gingen naar school en crèches, het openbaar vervoer was gratis, evenals de dokter. Had je veel kinderen dan kreeg je een grotere flat, mochten de kinderen op kamp en er was discipline.

Nu hebben de ouders het moeilijk: de jeugd luistert niet meer naar hen en er worden drugs en alcohol gekocht of verkocht. Gelukkig voor mij doen onze studenten het goed, zij halen hoge cijfers en zijn gemotiveerd omdat ze hebben gemerkt dat hun inspanningen nu resultaten opleveren voor de toekomst.

De zomer is in aantocht

Nu we in de maand juni zijn, is er volop vers fruit: aardbeien, kersen, peren, abrikozen afkomstig van de kuststreek en er liggen al druiven, zwarte bessen, verse sla, peterselie en andere verse groenten op de

markt en in de supermarkten. In de zomerse warmte van meer dan 32 graden beginnen de schoolvakanties; vele scholen sluiten de komende week tot september. Veel kinderen moeten op het land werken: ze wieden het land, verzorgen ook het jonge vee, de kalveren en de veulens, gaan met wagens op weg om te hooien en te oogsten. Kinderen vinden het heerlijk buiten, het is zwaar werk voor hen, maar dat gaat van generatie over op generatie en hopelijk kunnen ze in de toekomst landbouwwerktuigen huren of kopen. Afgelopen weekend was ik in Popesti en werd ik weer verwend met eieren, kersen, aardbeien, verse melk, kaas en de eerste verse uitjes en peterselie. Ik kreeg **samale** mee kant en klaar (rijst met vlees, gerold in vers druivenblad) en **placinta**, een soort cake. Maar zoals altijd geef ik het meeste af aan anderen, zoals aan oma Ursu en de burens in de flat. Voor mij alleen is het veel te veel, maar heel lief van de mensen op het platteland. Tijdens het Pinksterweekend was ik daar uitgenodigd. Ik woonde de ochtendviering bij, een mooie dienst met veel zang en gebed en de maaltijdviering. In de orthodoxe kerk kan de pasgeborene de wijn op een lepeltje worden toegediend en je ziet dat de baby's dat lekker vinden. Tegen het einde van de dienst komen er lindetakken bij het altaar te liggen die worden gezegend, er wordt gebeden voor de vruchten der aarde en allen krijgen een lindetak van de heilige boom mee naar huis. De geest van de linde gold als beschermer van huizen, bronnen en kerken. De lindetak zou helpen tegen tandpijn en werd als amulet gebruikt tegen boze geesten, een traditie die misschien nog levendig is.

Stand van zaken bij de projecten en de families

De afgelopen periode heb ik de verschillende projecten bezocht en gezien dat velen positief blijven, ondanks de druk van bovenaf van de directies.

Het merendeel van de tussentijds gevraagde gelden voor **Sf. Andrei** werd gebruikt voor melk voor pasgeborenen en voor medicijnen.

Gelukkig kunnen we nu met ontvangen sponsorgelden de schoolperiode afsluiten. Zoals hier de gewoonte is krijgen de kinderen schriften, puzzels, boeken mee voor de vakantieperiode. Begin september krijgen ze dan de schoolmaterialen zoals rugzakken, schriften, kleurpotloden en alles wat ze nodig hebben. Ik denk wel eens terug aan mijn eigen tijd: dan kreeg je de schoolmaterialen met je verjaardag en van St. Nicolaas of als het nodig was. Maar hier zijn tradities anders: het onderwijzend personeel krijgt bloemen of koffie of iets dergelijks, bij het eind en begin van het schooljaar en daar wordt niet van afgeweken uit

dankbaarheid om het personeel goed te stemmen voor het komend schooljaar. Voor een school in Vinatori klas 4 een afsluitende schoolperiode (met examen en daarna keuze voor een andere school voor de volgende 4 jaar) en voor het dagverblijf van de jongeren met syndroom van Down geven we nu tekenmateriaal mee naar huis en andere werkzaamheden zoals puzzelleesboekjes (4 euro per kind).

De bezoeken aan de gezinnen op het platteland waren zinvol. Men heeft heel veel werk en het brengt weinig geld op, maar wel voldoende voor voeding voor de komende periode en winter. Het gebouwde huis van de familie **Caluguru** heeft nu elektriciteit en men is bezig met de cementlagen op de muren.

Familie **Mangalagiu** heeft 3 jonge kalveren en zorgt goed voor land en vee, van de 14 kinderen toen we begonnen in 2000 zijn er nu nog 2 jongens schoolgaande en 1 broer zorgt voor hen. Moeder woont bij de buurman maar let wel op haar kinderen.

De studenten **Maria Fedeles** en **Simone** maken het goed en ronden hun colleges af, hopelijk met hoge cijfers. Simone mocht van haar ouders het rijbewijs halen en omdat haar vader ernstig ziek is en moeder een klein winkeltje heeft, kreeg ze een tweedehands autootje om in Iasi de voorraad aan te vullen voor de winkel. Gelukkig zijn die 2 vriendinnen, Maria gaat weer werken in Griekenland en hoopt volgend jaar haar rijbewijs te halen. Bedankt Mirjam voor de mooie bijdrage voor de reis en studie.

Voor **Laurentia** was de periode Pasen tot Pinksteren 2014 een emotionele periode. Laurentia is nu 35 jaar en heeft de opleiding naaien gevolgd op Holban. Op haar 18^e jaar kwam ze op straat te staan, ik ken haar vanaf die tijd en heb haar geholpen een werkzaam bestaan op te bouwen. Ze heeft nu vast werk en een kleine kamer gehuurd en ze is tevreden na alle moeilijkheden die ze ook heeft gehad. Begin dit jaar kreeg ze de moed om haar ouders te gaan zoeken die ze vanaf haar jeugd niet had gezien, als jong meisje kreeg ze polio en moest naar een kindertehuis in de tijd van Ceausescu. Haar ouders wilden dat niet, haar vader moest de gevangenis in en ondertussen werd zij uit huis geplaatst naar een kindertehuis in Creova, ver van huis. Omdat ze vele operaties moest ondergaan is ze verhuisd naar verschillende ziekenhuizen en tehuizen en kwam uiteindelijk in Iasi terecht voor haar vervolgopleiding. Ze wilde niets weten over haar achtergrond en familie, want ze vond dat ze was verlaten. Gelukkig is ze op eigen initiatief haar ouders gaan zoeken en ze is met Pasen 10 dagen bij

haar moeder geweest in Buzau. Ze hebben gepraat en elkaar weer gevonden. Haar vader bleek 9 jaar geleden te zijn gestorven.

Op Hemelvaart 's avonds kreeg ze bericht dat haar moeder was overleden om 16 uur. Om 21 uur belde ze mij of ik mee wilde gaan voor de begrafenis. Met de auto is de reis gemakkelijker (het was toch 6 uur rijden). Om 15 uur waren we bij haar broer die naast haar moeder woonde. Ze was verdrietig, maar ook tevreden dat ze haar moeder nog gezien heeft en 3 dagen daarvoor gesproken. We denken dat moeder gewacht heeft te sterven totdat ze haar dochter had ontmoet. Haar Roma- familie was blij dat ze er was want vele neven en nichten kenden haar niet, alleen enkele tantes wisten van haar bestaan. Deze periode was er dan ook om veel familieleden te leren kennen en gelukkig was ze welkom bij haar broer en schoonzus en kinderen. Haar zus moest wennen aan de opeens opduikende oudere zus die ze nooit gekend had; ze had daar moeite mee dit was voor Laurentia een teleurstelling want ze hoopte een zus te kunnen ontmoeten. Haar man was opener. Misschien zal dit in de toekomst beter worden. We zijn een tijd bij haar moeder blijven zitten en hebben met haar tantes en burens over het moeilijke leven van haar moeder gehoord. Tegen 18 uur zijn we naar een nacht gereden en hebben daar geslapen en de volgende morgen weer teruggegaan voor een traditionele Romabegrafenis. Voor mij een bijzondere ervaring en gelukkig kon Laurentia een traantje laten vallen. De familie was er en de stoet liep naar de kerk. Moeder lag opgebaard op een open wagen, daarna naar huis en daar buiten de maaltijd gebruiken. Tegen 17 uur zijn we vertrokken en we zijn naar Berca gereden, een vulkaangebied 12 kilometer de bergen in. Het is de moeite waard om even op internet op te zoeken: vulcanii Noroiosi in Buzau. Op een plateau waren verschillende kleine kraters, waar modder en gas omhoog wordt gestuwd uit een ondergronds reservoir via een scheur in de grond.

Voor ons allebei even een tijd om te overwegen, de uren van daarvoor, de stilte hier. De ondergaande zon weerspiegelend in de vulkaanklei en we waren helemaal alleen op het plateau, zoiets overweldigends. Het deed ons allebei goed. Het was al laat en om 22 uur vonden we onder aan de berg een hotel, we kregen de mooiste kamer, voor een goede prijs.

De volgende dag zijn we teruggereden. We hadden 780 kilometer gereden in drie dagen met een dag ertussen voor de begrafenis. We waren heel blij dat we naar Buzau gegaan waren en maandag moest Laurentia weer aan het werk. Ze maakt het goed. Natuurlijk hadden we allebei foto's gemaakt en we hebben die maandagavond uitgewisseld. Ze heeft ze

nu allemaal: Laurentia's bezoek aan haar moeder met Pasen en haar laatste reis.

In Voinesti bij de familie **Pop** blijft er ellende en Ana heeft haar derde kind gekregen maar heeft het ter adoptie afgestaan, omdat ze geen inkomen heeft en met haar 2 andere kinderen kan ze niet gaan werken. Ook zij heeft de school niet afgemaakt en kan geen baan krijgen. Emanuel en Tudor zijn al een jaar thuis uit school, Emanuel vanwege een huidziekte waarvoor hij in het ziekenhuis heeft gelegen en Tudor omdat hij geen zin had en werkte bij zijn vader in Vatra Dornei. Zoals ik nu weet zijn moeder Margareta, Tudor en Georgeta aan het werk in Foscani in de druivenvelden. Maar het verdiende geld gaat op aan de vaste lasten en schulden.

In Iasi gaat het goed met de familie **Balan**, Liliana heeft op tijd haar rekeningen betaald. Ze waarderen het nog steeds dat ze nu in een flat wonen en niet in een krot. Er zijn nog 3 schoolgaande kinderen. Ancuta Roman sluit haar 2^e jaar van de medische faculteit af en hoopt dat ze een beurs krijgt (ze had recht op een beurs maar is van faculteit veranderd vanwege gezondheidsproblemen en ze zou nu het 3^e jaar wel voor een beurs in aanmerking komen). We hopen maar dat ze goede cijfers blijft halen. De studie is niet gemakkelijk.

De familie **Manole**, het zigeunergezin op het open veld, heeft de problemen met de elektriciteit nog niet kunnen oplossen. De schuld van niet-betaalde rekeningen is niet zo weg te werken. Zeker niet als er weer een dochter is getrouwd en de nodige festiviteiten door moeten gaan. Van de 19 kinderen zijn er nu nog 4 thuis, de rest is getrouwd en woont op zichzelf.

Er zijn nu nog 2 schoolgaande meisjes, de jongens hebben 8 klassen gehad en kunnen aan het werk gaan. De kinderen in het buitenland zouden de schuld betalen. We wachten af. Gelukkig kunnen we wel de maandelijkse voeding geven en daar zijn ze al blij mee.

ZZG, de stichting grenzeloze zorg uit Reusel, heeft verschillende projecten toegezegd voor mensen met een verstandelijke beperking.

Vorig jaar hebben we voor het kindertehuis **Sf. Andrei** ontvangen: studiekosten voor medewerkers, brillen voor kinderen, educatieve trips.

Voor jongeren van **Galata** het keukenproject. Er is een centrale keuken, maar de kinderen willen graag op de afdeling zien hoe je een koekje maakt en een feesttaart, ze gaan met hen ingrediënten inkopen. Dit is een geslaagd project dat nog doorloopt in 2014, ook hebben ze een klein naaiatelier waar kinderen zelf kleding kunnen maken.

Voor het dagverblijf konden we muziek-

instrumenten aanschaffen, zij hebben een koor en hebben nu ook kleding voor hun optredens (dankzij materialen rollen stoffen van Broeder Bert). Een andere groep kreeg handarbeidmaterialen.

Bij **Ion Holban** heeft ZZG een sportveld kunnen financieren en in een ander gebouw een atelier, nu is er een voor meisjes én een voor jongens.

Voor het komende jaar staan weer nieuwe projecten gepland:

- Ion Holban: een reparatie van een bloemenkas en aanschaf materialen voor de fysiotherapie.
- Sf. Andrei: studiekosten voor de pedagogische opleiding, materialen voor kinderen met autisme.
- Galata: een kas voor groenten te kweken.
- Sterjarul: inrichten van een balkon voor buitenspelen en aanschaf van creatieve materialen.
- voor de deskundigen van het project autisme: communicatiemiddelen voor een workshop autisme.
- een ander project voor jongeren in Galata is in voorbereiding.

SBB (Stichting Bisschop Bekkers) heeft in 2013 voor **Galata** een balkon kunnen voorzien van ramen om daar een serre te maken en voor gebruik als berging.

Een Nijmeegse organisatie gaf in 2013 een donatie om de vaste lasten van ARS (syndroom Down) gedeeltelijk te betalen.

Ook kregen we in 2013 van kringloopwinkel "Vraag en aanbod" Wijchen een donatie voor de kosten van het ophalen van goederen, het vervoer naar België en in Roemenië.

Vrachten uit België

De vracht vanuit België van november vorig jaar was bestemd voor heel veel organisaties.

Voor het Hospice: medische artikelen, Pampers, rolstoelen, etc.

Voor ARS dagverblijf jongeren met syndroom Down en Klaske kindertehuis: kleding en schoolmaterialen e.a.

Voor Sf. Andrei: kinder buitenspeelgoed, kinderkleding.

Voor Oncologie: prothesematerialen.

Voor ziekenhuizen: medisch materiaal, verbandgazen, een tillift en kleding voor de operatiekamer.

Voor verschillende tehuizen: rollen stof voor gordijnen en voor kleding.

We kregen ook emmers, jampotten etc. voor de inmaak hier. Kinderbedjes (die gebruiken ze hier zelden, wél voor het kindertehuis), brancard, matrassen en dekens. Zelfs kregen we een ziekenhuisbed dat we op het platteland konden brengen naar een gehandicapte man, een bed kon niet door de deur in het ziekenhuis, omdat die te

smal was. Agenda's en blocnotes, potloden voor scholen, daarnaast veel kleding die we hebben verdeeld over diverse organisaties en in de dorpen.

Deze week is de vracht aangekomen uit België van Broeder Bert en Frans Tops. Samen met de leiding van ARS worden de ontvangen dozen verdeeld en opgeslagen om verder te verdelen aan gezinnen en instituten. Het is altijd weer een verrassing wat er mee komt. Wat ik al weet zijn Quilts voor de kindertehuizen van Geke Weerman uit Nuenen, een tennistafel voor de jongeren met syndroom van Down van Lianne. Verder gebreide mutsen truien en shawls van mevrouw Van der Meer en haar vriendinnen uit het bejaardenhuis uit Malden, medisch materiaal van Herman en Mieke van Sprakel, naaimachines en handwerkmaterialen en kleding van Zuster Marije, kleding van Tineke uit Nuenen, kleding van de helpers vanuit onze parochie de H. Landstichting, van de KBO-leden en van Loes Derks en burens rondom ons, familie Thoonen en Westers. We kregen ook nog dekens voor de komende winter. Ook kregen we van Marry schoolmaterialen en van Elly medicijnen. Piet Derks en de firma van Wytze Bonefaes en John Hendriks uit Beers en Bemmel: bedankt voor de ritten naar Broeder Bert in België!

De organisatie vanuit België, Broeder Bert en Frans Tops: hartelijk dank. Ook de firma Contis in Iasi die gratis een hal ter beschikking heeft gesteld door tussenkomst van Hisko Wiersema.

Ook hartelijk dank aan de sponsors voor de gezinnen.

We krijgen nu aanvragen voor Pampers, kinderkleding, goede kinder- en herenschoenen, medisch materiaal, schoolmaterialen, rugzakken etc.

Wij danken iedereen die ons heeft gesteund. Steeds zijn we verrast dat we toch nog door kunnen gaan en ik hoop dat u ons wilt blijven steunen. De trouwe sponsors danken we in het bijzonder voor hun vertrouwen in ons werk. Het is nu volop zomer en ik hoop dat de kinderen ook van het mooie warme weer gaan genieten; we blijven hen zo nodig helpen.

De komende weken staat er veel werk te wachten met het sorteren en verdelen van de aangekomen vracht. Begin augustus ga ik toch weer even naar Nederland.

Nogmaals bedankt.

Antoinette Smits, Loes Derks en Pierre van der Meer.

Foto's van de eerste verdeling van het transport uit België in juni 2014

1 Goederen in België

2 in Iasi hulp Firma Contis

3 voor Bejaardenhuis Odette

4 Galata jongeren met beperking Geta

5 Spital neurologie dr Arama

6 voor Erica Hospice
Broeder Bert uit Broechem

7 Sf Andrei dr ciobanu kindertehuis

Penningmeester, tevens postadres:

Pierre van der Meer, De Wieken 46,
6581 DG Malden, Tel. 024-3581612,
E-mail: s_d_r (at) kpnmail.nl
Banknr NL97 RABO 0131644769 t.n.v.
Stichting Dominique Roemenië te Malden.

Secretaris: Loes Derks, Het Spoor 15,
5437 BR Beers, Tel. 0485-751274
E-mail: Piet.Derks (at) ziggo.nl

Voorzitter: Antoinette Smits,
In Nederland:
Dahliastraat 26, 6581 XL Malden,
024-7610509 (nieuw nummer!) en 0626126119
E-mail: antoinettesmits (at) gmail.com
In Roemenië:
Bulevardul (BLD) Socola 6,
Bl D1, Sc A, Et2, Ap 11, Iași, cod.700194
Jud.Iași, Romania; Tel. 00-40-232-21 20 25
Mobiël: 00-40-745-317-468
E-mail: antsmits (at) hotmail.com